

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ภาษาไทยมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิต และความเป็นปึกแผ่นของสังคมไทย คนไทยจำเป็นต้องตระหนักถึงความสำคัญของภาษาไทย ต้องทำความเข้าใจและศึกษาหลักเกณฑ์ของภาษา และฝึกฝนให้มีทักษะฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพ เพื่อนำไปใช้ในการสื่อสาร การเรียนรู้ และเสริมสร้างความเข้าใจอันดีต่อกันเพื่อเกิดประโยชน์ต่อตนเอง ชุมชน สังคม และประเทศชาติ (กรมวิชาการ, 2546, หน้า 6)

การสอนภาษาไทยในปัจจุบันเปลี่ยนแนวคิดไปจากเดิม ไม่เน้นการอ่านออกเขียนได้เพียงอย่างเดียว แต่จะเน้นการสอนเพื่อการสื่อสารกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ และใช้ภาษาแก้ปัญหาในการดำรงชีวิต และปัญหาของสังคม เน้นการสอนภาษาไทยฐานะเป็นเครื่องมือของการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง สามารถนำความรู้ไปพัฒนาตนเอง นอกจากนั้นยังต้องสอนภาษาไทยเพื่อพัฒนาความคิด ผู้เรียนที่มีความคิดจะต้องมีประสบการณ์และประมวลค่ามากพอที่จะสร้างความคิดได้ลึกซึ้ง และคิดอย่างชาญฉลาด รอบคอบ ขณะเดียวกันการสอนภาษาไทยต้องเน้น การรักภาษาไทยในฐานะเป็นวัฒนธรรม และถ่ายทอดวัฒนธรรมที่บรรพบุรุษได้สร้างสรรค์ในรูปของหลักภาษา (กรมวิชาการ, 2545, หน้า 1) ดังนั้นการแสวงหาความรู้และประสบการณ์ในการฟัง การอ่าน และการดูของบุคคลจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ และสภาพแวดล้อมรอบตัว จะใช้ภาษาช่วยพัฒนาสติปัญญา กระบวนการคิด การวิเคราะห์ การวิจารณ์ จนเกิดเป็นความรู้ใหม่ การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 มุ่งเน้นให้ผู้เรียนใช้ภาษาในการสื่อสารเกิดทักษะกระบวนการ สามารถอ่าน เขียน ฟัง ดู และพูดได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีเหตุผล คิดเป็นระบบ มีนิสัยรักการอ่าน แสวงหาความรู้และใช้ภาษาในการพัฒนาตน การสร้างสรรค์งานอาชีพ สามารถนำทักษะทางภาษาไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างสามัคคีในความเป็นชาติไทย มีคุณธรรม จริยธรรม โดยกลุ่มสาระภาษาไทยเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษาต้องใช้เป็นหลักในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อสร้างพื้นฐานทางความคิด และเป็นกลยุทธ์ในการแก้ปัญหา (กรมวิชาการ, 2545, หน้า 3)

เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่าทักษะการอ่านมีความสำคัญช่วยให้เกิดความงอกงามทางสติปัญญา สามารถส่งผลให้มนุษย์ประสบผลสำเร็จหรือล้มเหลวในการดำรงชีวิตได้ การอ่านยังช่วยให้เราสามารถติดตามความเคลื่อนไหว ความก้าวหน้าได้ทันเหตุการณ์แล้ว การอ่านยังช่วย

เพิ่มพูนประสบการณ์ ความรู้ ความคิด และวิจารณ์ญาณให้คนเรามีความมั่งคั่งทางปัญญา ส่งเสริมให้เกิดกระบวนการพัฒนาคุณภาพชีวิต การอ่านเปรียบเสมือนการประสานความรู้ ความเข้าใจของมนุษย์ทุกชาติทุกภาษา และสามารถประกอบกิจการต่าง ๆ อันเป็น คุณประโยชน์ร่วมกันได้เป็นอย่างดี (พนิตนันท์ บุญพามี, 2542, หน้า 3) การอ่านเป็นทักษะ สำคัญยิ่งต่อการศึกษาหาความรู้ และพัฒนาชีวิต นอกจากทำให้เกิดความรู้แล้ว ยังก่อให้เกิด ความสนุกสนาน เพลิดเพลิน และส่งเสริมให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้แนวคิดในการ ดำเนินชีวิต การอ่านจึงเป็นหัวใจของการศึกษาทุกระดับ และเป็นเครื่องมือในการแสวงหา ความรู้ เรื่องราว การอ่านที่ดีมีประสิทธิภาพต้องอ่านแล้วจับใจความได้ สรุปสาระสำคัญของ เรื่องที่อ่านได้ จากการสำรวจการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนพบว่า ปัญหาที่ สำคัญของการอ่านของผู้เรียนคือ อ่านแล้วจับใจความสำคัญไม่ได้ ไม่สามารถสรุปประเด็นได้ ไม่สามารถแยกความรู้ ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น ไม่สามารถแยกใจความสำคัญกับใจความรอง ได้ทำให้ไม่ได้รับประโยชน์จากการอ่านเท่าที่ควร ทั้งยังเป็นปัญหาอุปสรรคต่อการเรียนรู้และ การศึกษาวิชาต่างๆ ด้วย (กรมวิชาการ, 2546, หน้า 188)

การจัดการเรียนรู้ภาษาไทยจำเป็นต้องพัฒนาทักษะทุกด้านด้วยกัน จะพัฒนาทักษะ ใดทักษะหนึ่งเพียงทักษะเดียวไม่ได้ ทั้งนี้เพราะทักษะทั้งสี่มีความสัมพันธ์กันทางธรรมชาติอยู่ แล้ว ในบางโอกาสอาจมุ่งเน้นทักษะใดทักษะหนึ่งเป็นสำคัญ แต่จะมีทักษะอื่นๆ ผสมอยู่เสมอ และการอ่านเป็นทักษะที่สำคัญและใช้มากในชีวิตประจำวันโดยเฉพาะการอ่านจับใจความ เพราะ เป็นทักษะที่นักเรียนจะต้องนำไปใช้ในการแสวงหาความรู้ให้กับตนเองเพื่อให้ทันกับเหตุการณ์ สามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้เป็นอย่างดี สภาพการจัดการเรียนการสอนอ่าน จับใจความในปัจจุบันของนักเรียนยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ดังเห็นได้จาก รายงานการจัด สอบวัดผลสัมฤทธิ์นักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สุพรรณบุรี เขต 3 (2548, หน้า 21) พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยจำแนก เป็นรายสมรรถภาพมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดได้แก่วรรณคดีและวรรณกรรม ร้อยละ 52.35 รองลงมาหลักการใช้ภาษาร้อยละ 49.61 และสมรรถภาพที่มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละต่ำสุดได้แก่การ อ่าน ร้อยละ 48.48 จากการวิเคราะห์รายงานดังกล่าวพบว่าทักษะด้านการอ่านมีคะแนนต่ำสุด แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีปัญหาด้านการอ่านโดยเฉพาะการอ่านจับใจความ ซึ่งมีปัญหาหลาย ประการ เช่น วิธีสอนของครูไม่กระตุ้นให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น ครูมุ่งแต่สอนให้นักเรียน อ่านคนเดียวหรืออ่านพร้อมกันทั้งชั้นเป็นกิจกรรมการสอนที่ซ้ำซาก น่าเบื่อหน่าย ทำให้นักเรียน ไม่กระตือรือร้นหรือสนุกสนานในการเรียน และครูไม่ได้สอนให้แสดงความคิดเห็น คิดวิเคราะห์ และสร้างความเข้าใจในเรื่องที่อ่านทำให้นักเรียนไม่สามารถจับใจความเรื่องที่อ่านได้ จาก ปัญหาข้างต้นผู้วิจัยเห็นว่าการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อการอ่านจับใจความนั้นครูต้อง สร้างบรรยากาศ ตลอดจนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสม ให้ผู้เรียนมีความสุข อยากรู้อยากเรียน ไม่เบื่อ สามารถสร้างสรรค์จินตนาการความรู้ ความรู้สึกนึกคิดของผู้เรียนสอดคล้อง

กับแนวคิดของ ผ่องศรี สมยา (2544, หน้า 8) กล่าวว่า การเรียนการสอนต้องเร้าความสนใจให้นักเรียนเพื่อให้เกิดการพัฒนาทางสติปัญญา วุฒิภาวะทางอารมณ์ และคุณธรรมให้เจริญไปพร้อมกัน นิทานเป็นสิ่งที่เร้าความสนใจของเด็ก เป็นเรื่องใกล้ตัว เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นในชุมชนไม่ว่าจะเป็นเรื่องจริงหรือเรื่องที่ตั้งขึ้นตามจินตนาการ ซึ่งสอดคล้องกับผลทวน ศรีณรงค์ (2543, หน้า 28) กล่าวว่า นิทานพื้นบ้านเป็นเรื่องที่แสดงถึงภูมิปัญญาของชาวบ้าน ที่ใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมไทยมาช้านาน นอกจากนี้ยังมีเนื้อหาที่สอนในเรื่องคุณธรรม และข้อคิดที่จะนำไปปฏิบัติได้ นิทานเป็นสื่อที่เร้าความสนใจของนักเรียน ทำให้เกิดความกระตือรือร้นอยากเรียน ตื่นเต้นสนุกสนาน คลายเครียดเพิ่มความรู้และเป็นการพัฒนาจิตใจของมนุษย์ เสริมสร้างพฤติกรรมที่ดีและแก้ไขพฤติกรรมที่มีพึงประสงค์ (ดวงเดือน แจ่มสว่าง, 2542, หน้า 1) ซึ่งสอดคล้องกับปราชญ์ บุญยวงศ์วิโรจน์ (2549, หน้า 15) ซึ่งกล่าวว่า การเล่านิทานทำให้เด็กมีสมาธิในการฟัง ช่วยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งทำให้เด็กเกิดความมั่นใจและมีความเชื่อมั่นในตัวเอง กมลทิพย์ ไบเงิน (2549, หน้า 1) สรุปว่าการอ่านหนังสือนิทานให้เด็กฟังจะช่วยพัฒนาสมองเด็ก นิทานอีสปช่วยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ทำให้เด็กเติบโตเป็นคนฉลาดและเป็นคนดี มีคุณธรรม บุญยงค์ ทองมี (2536, หน้า 45) กล่าวว่าปกตินักเรียนชั้นประถมศึกษาชอบนิทาน การใช้นิทานมาประกอบการสอนอ่านแก่นักเรียน นับเป็นการสร้างการอ่านที่ดึงดูดความสนใจในการจับใจความของนักเรียนเป็นอย่างดี เนื่องจากนิทานมักจะถูกอยู่ในความสนใจของเด็ก ๆ มีเค้าโครงเรื่องง่าย ๆ รู้ผลได้ทันทีที่อ่านจบ และตัวละครในนิทานมีพฤติกรรมเคลื่อนไหวต่อเนื่องชวนให้ติดตาม (ณรงค์ ทองปาน, 2526, หน้า 36) คุณค่าของนิทานจะส่งผลถึงตัวเด็กโดยตรง ทั้งด้านการใช้ภาษา พัฒนาทักษะการอ่าน และเป็นสื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้ทางภาษาโดยไม่รู้ตัว ด้วยเหตุที่นิทานเป็นสื่อที่ดึงดูดและเร้าความสนใจของนักเรียน ทำให้เกิดความกระตือรือร้นอยากเรียน ตื่นเต้นสนุกสนาน คลายอารมณ์ตึงเครียดเพิ่มพูนความรู้ และสร้างเจตคติที่ถูกต้อง สามารถแทรกคติธรรมและคุณธรรมในเนื้อหาได้ง่าย ถ้ายทอดเรื่องนามธรรมให้เป็นรูปธรรมได้เป็นอย่างดี (ตรุณี คันชวังอินทร์, 2537, หน้า 5-6) ซึ่งสอดคล้องกับ สมใจ บุญอูร์พิภิญโญ (ม.ป.ป.) ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับการใช้นิทานอีสปและพระอภัยมณีเป็นสื่อพัฒนาทักษะการฟังและการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้นิทานอีสปกับนิทานเรื่องพระอภัยมณีเป็นสื่อมีการพัฒนาในการฟังและการอ่านสูงขึ้นและ สุภัทสร วัชรคุปต์ (2543, หน้า 3) ศึกษาเกี่ยวกับการใช้ชุดการสอนการอ่าน จับใจความสำคัญโดยใช้นิทาน ผลการวิจัยพบว่า ชุดการสอนอ่านจับใจความโดยใช้นิทานที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 90.00 / 93.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ ในทำนองเดียวกัน เกริก ยूनพันธ์ (2539, หน้า 55-56) กล่าวว่า การที่เด็กชอบสิ่งใด เด็กจะสนใจทำสิ่งนั้นได้นาน นิทานช่วยสร้างสมาธิให้เด็กได้ยาวนานขึ้น และเมื่อเด็กมีสมาธิยาวนานขึ้นเด็กจะรับรู้สิ่งต่าง ๆ ได้มากขึ้น ยิ่งถ้านิทานเหล่านั้นได้รับการเสริมสร้างให้น่าสนใจด้วยเทคนิคใหม่ ๆ แล้วก็จะได้ผลในการสอนเด็กเหลือคณานับ จากการทดลองของ ประภาพร บุญยโพธิ์ (2547,

บทคัดย่อ) ซึ่งได้ศึกษาการพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยตามแนวธรรมชาติ เรื่องนิทานพื้นบ้าน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่านิทานช่วยให้นักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 65.95

จากสภาพปัญหาและเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยเห็นว่าการสอนอ่านจับใจความ โดยใช้นิทานอีสปและนิทานพื้นบ้าน น่าจะเป็นการสอนที่เพิ่มทักษะในการอ่านจับใจความให้กับนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพจึงมีความสนใจที่จะนำนิทานอีสปและนิทานพื้นบ้านพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความให้กับนักเรียนได้สัมฤทธิ์ผลต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้นิทานอีสปก่อนและหลังเรียน
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้นิทานพื้นบ้านก่อนและหลังเรียน
3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้นิทานอีสปกับนิทานพื้นบ้าน
4. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทย ที่เรียนโดยใช้นิทานอีสปกับนิทานพื้นบ้าน

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความโดยใช้นิทานอีสปเพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับนักเรียนในชั้นของตนต่อไป
2. ได้แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความโดยใช้นิทานพื้นบ้านเพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับนักเรียนในชั้นของตนต่อไป
3. เป็นแนวทางแก่ครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้อง ในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยต่อไป
4. ได้แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้นิทาน เพื่อช่วยพัฒนาทักษะกระบวนการคิด ทักษะกระบวนการกลุ่ม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน
5. เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

6. เป็นแนวทางในการสร้างสื่อประเภทกิจกรรมนิทานในรูปแบบใหม่ ๆ เพื่อเป็นการชักจูงให้ผู้เรียนเรียนอย่างสนุกสนานไปพร้อม ๆ กับการเรียนรู้ และเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ดังนี้

1. ขอบเขตของเนื้อหา

1.1 สารที่ 1 : การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 : ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาและสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่านพฤติกรรมการอ่านของผู้อ่านจับใจความที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานภาษาไทย พ.ศ. 2544 และเอกสารอื่นๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งได้รวบรวมไว้ในบทที่ 2 สามารถสังเคราะห์กำหนดขอบเขตความหมายของการอ่านจับใจความ เพื่อใช้เป็นกรอบหรือแนวทางในการวิจัยคือ

1. ความหมายอย่างแคบในกรอบของการจับใจความส่วนรวม จับใจความสำคัญ ใจความหลัก ใจความรอง ใจความประกอบ ส่วนขยาย พดความ รายละเอียด

2. ความหมายอย่างกว้าง ประกอบด้วยพฤติกรรมย่อยต่อไปนี้

2.1 เข้าใจความหมายของคำ กลุ่มคำ ประโยค ข้อความส่วนวน ไวยากรณ์ เรื่อง

2.2 เน้นการจับใจความสำคัญ หาคำสำคัญ หาประโยคสำคัญ (ประโยคหลัก ประโยคกฤญแจ) ใจความสำคัญของย่อหน้า ย่อหน้าที่ปรากฏใจความสำคัญ จุดมุ่งหมายสำคัญ และความคิดสำคัญของเรื่อง

2.3 กลุ่มคำที่ที่คล้ายการจับใจความสำคัญ ได้แก่ เทคนิคความคิดหลัก การสังเคราะห์ การย่อความ การสรุปความ

2.4 การวิเคราะห์ (แยก แจกแจงให้เห็นส่วนต่างๆ) แยกข้อเท็จจริง ความคิดเห็น เหตุ - ผล ถูก - ผิด ดี - ชั่ว ควร - ไม่ควร

2.5 การหาความสัมพันธ์ของส่วนประกอบต่างๆ การลำดับความ ลำดับเรื่อง ลำดับเหตุการณ์

2.6 การนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ประโยชน์ การตอบคำถาม การค้นหาสิ่งที่ต้องการ การตีความ การขยายความ การคาดคะเน คาดการณ์

1.2 นิทานอีสปและนิทานพื้นบ้าน หลักในการเลือกคำหนึ่งถึงหลักจิตวิทยา หลักการพิจารณาการเลือกนิทานเป็นนิทานที่เหมาะสมกับเด็ก ควรเป็นนิทานสั้นๆ ภาษาเข้าใจง่าย แก่นของเรื่องมีจุดเน้นให้คิด เป็นเรื่องที่มีพฤติกรรมความคิดสร้างสรรค์ เป็นเนื้อเรื่องที่แทรก คติธรรม ได้แก่

1.2.1 นิทานอีสป จำนวน 20 เรื่อง คือ ช้างเกรง กบเลือกนาย นายกับท่าน วิเศษ คำเตือนของนกนางแอ่น ลูกวัวกับผู้เกียจคร้าน ราชสิทธิ์กับหมาป่า บทเรียนของลูกเสือ แมวป่าเจ้าเล่ห์ คาบวิเศษ ชวนากับปลา แมวกับแม่ไก่ มดกตัญญู สุนัขผู้กล้าหาญ สองหนู ผจญภัย ชวนากับงูเห่า นกอินทรีกับหมาจิ้งจอก

1.2.2 นิทานพื้นบ้านของจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 15 เรื่อง คือ จระเข้สามพัน ท่าดาจวง เขาซานหมาก สองพี่น้อง บ้านยังทลาย บ้านทิ้ง สระเกด ตาสีรินทร์ –นาง เดิมบาง กำเนิดถนนสามชุกถึงหนองผึกนาก สำเภากล่อม คำสอนของพ่อ ท้าวแสนปม เชียงเมียง ตาบอดกับนายชาติดี สามเกลอ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 ในสหวิทยาเขตสามชุก อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 4 แห่ง ซึ่งมีนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 2 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งหมด 280 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) จากโรงเรียนจำนวน 4 แห่งที่มี 2 ห้องเรียนขึ้นไป จับสลากได้โรงเรียนวัดหนองสะเดา จำนวน 2 แห่ง มีนักเรียน จำนวน 60 คน แล้วจับสลากซ้ำเพื่อเลือกกลุ่มทดลอง

2.2.1 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก. สอนโดยใช้นิทานอีสป

2.2.2 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ข. สอนโดยใช้นิทานพื้นบ้าน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น คือ การสอนซึ่งแบ่งเป็น วิธี ได้แก่

3.1.1. การสอนอ่านจับใจความโดยใช้นิทานอีสป

3.1.2. การสอนอ่านจับใจความโดยใช้นิทานพื้นบ้าน

3.2 ตัวแปรตาม

3.2.1. ความสามารถในการอ่านจับใจความ

3.2.2. เจตคติต่อการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทย

4. ระยะเวลาในการทดลอง

ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง จำนวน 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 วัน เป็นเวลา 10 ชั่วโมง ใช้เวลาทดสอบก่อนและหลังการทดลอง อีกครั้งละ 1 ชั่วโมงรวมเป็น 12 ชั่วโมงในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 ตั้งแต่วันที่ 6 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2550 ถึงวันที่ 7 เดือน กันยายน พ.ศ. 2550

นิยามศัพท์เฉพาะ

ผลการเรียนรู้ หมายถึง คะแนนที่ได้จากแบบทดสอบความสามารถในการอ่านจับใจความ และแบบวัดเจตคติต่อการเรียนการอ่านจับใจความในวิชาภาษาไทยที่เรียนโดยใช้นิทานอีสป และนิทานพื้นบ้าน

ความสามารถในการอ่านจับใจความ หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการอ่าน บอกความหมายของคำ กลุ่มคำหรือประโยค บอกรายละเอียดของเรื่อง เรียงลำดับเนื้อเรื่องและสรุปสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ ซึ่งวัดได้จากคะแนนการทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านภาษาไทยซึ่งเป็นข้อสอบแบบชนิดเลือกตอบ

นิทานอีสป หมายถึง นิทานที่สอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในเรื่องศีลธรรม โดยใช้สัตว์ต่างๆ เป็นตัวละคร

นิทานพื้นบ้าน หมายถึง นิทานพื้นบ้านของจังหวัดสุพรรณบุรีที่สอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นเรื่องราวที่เล่าสืบต่อกันมาช้านานไม่ปรากฏผู้เล่าดั้งเดิม เป็นเรื่องราวที่แสดงถึงอารมณ์ ความเชื่อ ความคิดและภาพชีวิต ขนบธรรมเนียมประเพณีต่างๆ ที่อยู่ในท้องถิ่นต่างๆ ในจังหวัดสุพรรณบุรี

เจตคติต่อการอ่านจับใจความในวิชาภาษาไทย หมายถึง ความรู้สึก และความคิดเห็นทั้งในทางบวกและทางลบของนักเรียนที่มีต่อการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทย ซึ่งวัดได้จากแบบสอบถามวัดเจตคติที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ และนำไปทดสอบหาคูณภาพ

การสอนอ่านจับใจความโดยใช้นิทานอีสป หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนการสอนตามลำดับขั้นของกาเย่ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนคือ ขั้นสร้างความสนใจ ขั้นให้แนวทางการเรียนรู้ ขั้นให้นักเรียนลงมือปฏิบัติ ขั้นแจ้งผลการปฏิบัติและข้อมูลย้อนกลับ ขั้นส่งเสริมความแม่นยำและการถ่ายโอนโดยใช้นิทานอีสป

การสอนอ่านจับใจความโดยใช้นิทานพื้นบ้าน หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนการสอนตามลำดับขั้นของกาเย่ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนคือ ขั้นสร้างความสนใจ ขั้นให้แนวทางการเรียนรู้ ขั้นให้นักเรียนลงมือปฏิบัติ ขั้นแจ้งผลการปฏิบัติและข้อมูลย้อนกลับ ขั้นส่งเสริมความแม่นยำและการถ่ายโอนโดยใช้นิทานพื้นบ้าน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ที่ได้รับการสอนอ่านจับใจความโดยใช้นิทานอีสป และนิทานพื้นบ้าน มีวิธีดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เพื่อนำมาเป็นพื้นฐานในการเปรียบเทียบผลการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านจับใจความโดยใช้นิทานอีสปกับนิทานพื้นบ้าน

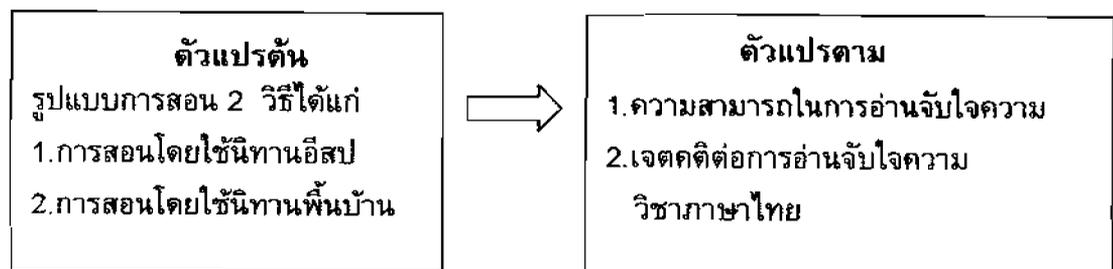
1.1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานด้านแนวคิด ทฤษฎี ของนักการศึกษาเกี่ยวกับการสอนอ่านของ สุกัสสร วัชรคุปต์ (2543, หน้า 24-25) และจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับเจตคติต่อการเรียนภาษาไทยจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.3 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และคู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. การกำหนดกรอบแนวคิดในการเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านจับใจความโดยใช้นิทานอีสป กับนิทานพื้นบ้านผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการและแนวคิดของ กายเอ้, บริกส์และวาเตอร์ (Gagne, Briggs, & Watter, 1992, pp.189-199) โดยกายเอ้, บริกส์และวาเตอร์ ได้เสนอขั้นตอนการสอนอ่าน เพื่อจัดกิจกรรมการสอนดังนี้เป็น 5 ขั้นตอน คือ ขั้นสร้างความสนใจ ขั้นให้แนวการเรียนรู้ ขั้นให้นักเรียนลงมือปฏิบัติ ขั้นแจ้งผลการปฏิบัติ และให้ข้อมูลย้อนกลับ และขั้นส่งเสริม ความแม่นยำและการถ่ายโอนความรู้ ซึ่งตรงกับคู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระภาษาไทย และสามารถเขียนเป็นแผนภูมิ แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังนี้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้นิทานอีสปหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
2. ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้นิทานพื้นบ้านหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
3. ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้นิทานอีสปและที่เรียนโดยใช้นิทานพื้นบ้านหลังเรียนแตกต่างกัน
4. เจตคติต่อการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนอ่านจับใจความโดยใช้นิทานอีสปกับนิทานพื้นบ้านแตกต่างกัน